

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI VE
BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI

7/1025
SÜRELİDİR

24.12.2007

SAYI : B.02.0.002 - 77\
KONU : Soru Önergesi 7/1025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İLGİ:** a) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, 06.12.2007 tarih ve B.01.0.GNS.0.10.00.02-7/1025-2014/4642 sayılı yazısı.
b) Gümrük Müsteşarlığının, 13.12.2007 tarih ve B.02.1.GÜM.0.06.00.01.1/10-30/35252 sayılı yazısı.

Antalya Milletvekili Sayın Tayfun SÜNER'in, Bakanlığımıza tevcih ettiği 7/1025 sayılı yazılı soru önergesi cevabı hazırlanarak ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Hayati YAZICI
Devlet Bakanı ve
Başbakan Yardımcısı

Ek: İlgi (b)yazı (3 sayfa)

DAĞITIM :
Gereği :
TBMM Başkanlığına

Bilgi :
Başbakanlığa

Adres : Başbakanlık Devlet Bakanlığı ve Başbakan Yardımcılığı
(Sn.Hayati YAZICI) Bakanlıklar/ANKARA

Ayrıntılı Bilgi
İçin Telefon :

Telefon : (0 312) 413 73 22
Faks : (0 312) 419 15 45-(0 312) 425 14 35

e-posta :

7/1025

T.C.
BAŞBAKANLIK
Gümrük Müsteşarlığı

Sayı : B.02.1.GÜM.0.06.00.01.1/10-30

Konu : 7/1025 Sayılı Soru Önergesi

035252 13.12.2007

DEVLET BAKANLIĞI VE BAŞBAKAN YARDIMCILIĞINA
(Sayın Hayati YAZICI)

İlgi: 10.12.2007 tarihli ve B.02.0.002-709 sayılı yazıları.

İlgide kayıtlı yazı eki, Antalya Milletvekili Sayın Tayfur SÜNER tarafından yöneltilen 7/1025 sayılı yazılı soru önergesinde yer alan hususlara ilişkin cevaplar aşağıda belirtilmiştir.

Ülkemiz limanlarına gelen akaryakıt yüklü deniz taşıtlarının taşıma belgesinde yer alan bilgilerin antreponun denetiminde bulunduğu Gümrük Müdürlüğüne 24 saat öncesinden bildirilmesi gerekmektedir. Daha sonra, gelen akaryakıtla ilişkin özet beyan verilmesinin ardından serbest dolaşıma giriş beyannamesi açılarak, eşyanın standarda ve teknik mevzuata uygunluğunun belirlenmesi amacıyla TSE tarafından “analiz raporu” ve “uygunluk belgesi” düzenlenmesi sonrası eşyaya ilişkin vergilerin tahakkuku yapılmaktadır. Tahakkuk aşamasında eşyanın (benzin, motorin, fuel-oil, gazyağı vb.), AB veya EFTA üyesi ülkelerden ya da serbest ticaret anlaşması yapılan ve genelleştirilmiş tercihler sistemine dahil ülkelerden gelmesi durumunda %0, diğer ülkelerden gelmesi durumunda ise eşyanın cinsine göre %3,5-4,7 oranında gümrük vergisine; %18 oranında Katma Değer Vergisine ve yine eşyanın cinsine göre 0.237-1.5985 YTL/LT miktarında Özel Tüketim Vergisine tabi olmaktadır. Gümrük vergisi ve KDV ithalatta tahsil edilmekte olup, ÖTV ise teminata bağlanarak ithalat sonuçlandırılmaktadır. Müteakip ay, ilgili vergi dairesine verilecek beyanname ile ÖTV’nin kesin tahsilatı yapıldıktan sonra ithalat sırasında alınan teminat çözülerek işlemler tamamlanmaktadır.

Akaryakıt ve türevlerinin ithalat işlemlerinde, eşyanın ilgili gümrük idaresine sunulması, özet beyan belgesi ile yapılmaktadır. Özet beyanın, orijinal kargo manifestosuna ve buna bağlı konişmentolara uyumlu olması gerekmektedir. Bu hususa gümrük işlemleri sırasında dikkat edilmekte ve önem verilmektedir. Ayrıca, akaryakıtın beyan edilmeksizin yurda sokulmasının önüne geçilmesi amacıyla, gemilerin iç yapısının iyi bilinmesi, gemilerin bölmelerinin kontrol edilmesi, beyan harici akaryakıt bulunup bulunmadığının araştırılması, gemilerle antrepolar arası tahmil/tahliye borularının izlenebilmesi, gümrüklü ve gümrüksüz antrepoların tümünün eş zamanlı ve elektronik ortamda takip edilebilmesi önem kazanmaktadır. Bu hususların bir kısmı Gümrük Müsteşarlığının görev alanına girmekle birlikte, önemli bir kısmı da, konuyla ilgili bakanlık ve kurumların yetki ve görev alanına girmektedir.

Kaçak akaryakıtın kullanıldığı yer ve alanlar çeşitlilik arz etmektedir. Akaryakıt harici ürünler olarak tanımlanan solvent ve bazyag türevlerinin gerek benzin ve motorine gerekse diğer kimyasallara karıştırılması yoluyla akaryakıt sahteciliği yapılarak piyasaya verildiği bilinmektedir. Bu alanın, ulusal marker uygulamasının etkinliğine bağlı olarak kontrol edilebileceği öngörülmüştür. Ancak, solvent ve bazyaglarının ithalat rakamları dikkate alındığında, boya ve kimya sanayinin ihtiyacının çok üzerinde ithalat yapıldığı da ülkemiz gerçeğidir. Boya ve kimya sanayinde kullanılmak üzere ithal edilen solvent ve bazyag türevlerinin ithalatında, ÖTV’nin kesin tahsil edilmemesi ve teminata bağlanması, bu tür eşyanın

1/3

T.C.
BAŞBAKANLIK
Gümrük Müsteşarlığı

Sayı : B.02.1.GÜM.0.06.00.01.1/10-30

Konu : 7/1025 Sayılı Soru Önergesi

kullanım amacına uygun kullanıldığının yeminli mali müşavir raporuna bağlanması durumunda teminatın iade edilmesi uygulamasının, bu alandaki usulsüz işlemlere uygun zemin hazırladığı değerlendirilmektedir. Keza, solvent ve bazyaların dökme gelmesi durumunda EPDK'nın iznine tabi olup, ambalajlanmış vaziyette gelmesi durumunda ise, izne tabi olmaksızın yurda sokulabilmesi uygulaması da, solvent ve bazyalarının ithalatının ve bu alandaki usulsüzlüklerin artmasına uygun ortam sağlamaktadır. Belirtilen her iki duruma yönelik durum değerlendirmesi yapılması ve alınabilecek önlemlerin belirlenmesi amacıyla konu ilgili bakanlık ve kurumlara intikal ettirilmiştir.

Akaryakıt ürünlerinde ise, ithalatçı firmalar tarafından yurda kaçak yollardan ve çift belge düzeni içinde getirilen miktarın kayıt dışı bir ortamda bayiler üzerinden piyasaya verildiğine ilişkin Gümrük Müsteşarlığının kimi belirlemeleri mevcuttur. Bunlara ilişkin suç duyuruları adli mercilere yapılmış ve yapılmaktadır.

Türkiye karasularından transit geçen deniz taşıtlarına gümrüksüz akaryakıt (ihrakiye) verilmesi uygulamasında, gümrüksüz akaryakıtın transit gemilere hiç verilmemesi veya noksan verilmesi biçiminde ortaya çıkan usulsüzlüklerin de önemli kaçakçılık yöntemlerinden biri olduğu Gümrük Müsteşarlığının çalışmalarından anlaşılmaktadır.

Gümrük kapıları dışında ve her türlü sınır ihlali yoluyla da akaryakıt yurda sokularak piyasaya verilebildiği, bu tür kaçak akaryakıtın daha çok kara sınırlarının yeteri kadar kontrol edilemediği doğu ve güney doğu sınırlarından ve at/katır sırtında getirilerek yurda sokulduğu, bazen de mutad depo kapsamında limit fazlası akaryakıtın getirilerek piyasaya verildiği anlaşılmaktadır. Konuya ilişkin geniş açıklamalara 10/238 sayılı TBMM Araştırma Komisyonu Raporunda da yer verilmiştir.

Akaryakıt kaçakçılığının önlenmesi konusunda yapılan çalışmaları ana başlıklarıyla şu şekilde sıralamak mümkündür:

1. Transit geçen deniz ve hava taşıtlarına verilen ve "ihrakiye" olarak bilinen, henüz serbest dolaşıma girmemiş akaryakıt türlerinin kaçağa sarf edilmemesi, vergileri ödenmeksizin serbest dolaşıma girmemesi ve serbest dolaşımdaki akaryakıttan ayırt edilebilmelerini teminen, ulusal marker uygulamasından uzun bir süre önce başlatılan ve bir anlamda "marker" uygulamasına gidilerek akaryakıtın "renklendirilmesi" uygulaması sürdürülmektedir.
2. Yine, ihrakiye işlemleri kapsamında kaçakçılığın önlenmesi ve ileride olası bir olumsuz durumun ortaya çıkmaması açısından, gümrük idarelerince gayri muayyen zamanlarda denetleme yapılması ve bunlarda gizli bölme bulunup bulunmadığına ilişkin araştırmanın söz konusu taşıtların ilk sefer öncesinde gümrük müdürlüğünce görevlendirilen heyet tarafından yapılması uygulaması yürütülmektedir.
3. 2006 yılında, Gümrük Vergilerinden Muafiyet ve İstisna Tanınacak Haller Hakkındaki Karar'da değişikliğe gidilerek, kara hudut kapısından diğer ülkelere giden ve geri gelen yolcular ile diğer ülkelerden ülkemize gelen ve giden yolcuların, seyahat ettikleri ülkeden, en az üç gün geçmeden geldikleri ülkeye dönmeleri halinde yolcular için öngörülen muafiyet (akaryakıtı ilişkin mutad depo muafiyeti dahil) hakkından yararlanılmayacağına ilişkin düzenleme yapılarak, bu alandaki suistimaller önlenmeye çalışılmıştır.

2/3

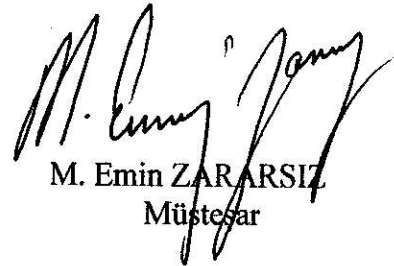
T.C.
BAŞBAKANLIK
Gümrük Müsteşarlığı

Sayı : B.02.1.GÜM.0.06.00.01.1/10-30

Konu : 7/1025 Sayılı Soru Önergesi

4. Gümrük Müsteşarlığının akaryakıt antrepolarıyla ilgili uygulamaları, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun konuya ilişkin düzenlemeleri ile uyumlaştırılarak, antrepo açma ve işletme izni verilmesi aşamasında, anılan Kurumdan alınacak dağıtıcı lisansı, depolama lisansı ya da adı geçen Kurumdan alınacak yazılı izin veya bunların noter onaylı örneklerinin ibrazının istenilmesi uygulaması devam etmektedir.
5. Keza, akaryakıt antrepolarının sayım ve ölçülmesinde esas alınan kalibrasyon cetvellerinde uluslararası bir standart sağlamak amacıyla, kalibrasyon cetvellerinin Türk Akreditasyon Kurumu (TÜRKAK) tarafından akredite edilen veya Türk Akreditasyon Kurumundan veya karşılıklı tanıma anlaşması bulunan akreditasyon kurumlarınca akredite edilen şirketler veya uluslararası gözetim şirketi unvanı verilen gözetim şirketleri tarafından hazırlanmasına ilişkin düzenlemeler yapılmıştır.
6. Antrepoların daha sıkı ve teknolojik imkanlardan yararlanılarak denetlenmesini teminen, akaryakıt antrepoları dahil her türlü antreponun elektronik ortamda izlenebilmesine imkan veren "antrepo kamera takip" programı ile, akaryakıt antrepolarına alınan akaryakıtın miktar itibarıyla ilgili idare amirleri, ilgili Başmüdürler ve merkezden izlenebilmesini teminen "akaryakıt tankı takip" programları oluşturularak yürürlüğe konulmuştur.
7. 2006 yılında yapılan Tebliğ değişikliği ile, beyan harici akaryakıtın antrepolara alınmasını önlemeye yönelik ve hazine haklarının korunması ve gümrük gözetiminin etkin bir şekilde yerine getirilmesinin teminen taşıma belgesinde yer alan bilgilerin antreponun denetiminde bulunduğu Gümrük Müdürlüğüne 24 saat öncesinden bildirilmesi zorunluluğu getirilmiştir.
8. Hem gümrük işlemleri itibarıyla ihtisaslaşma hem de ham petrol ve akaryakıt türlerinin serbest dolaşıma giriş işlemlerinin belirli gümrük idarelerinden yapılması yönünde ihtisas gümrüğü uygulaması yapılmaktadır.
9. 21.06.2005 tarihinde, gümrüklü/gümrüksüz antrepoların tümü, Maliye Bakanlığı/Gümrük Müsteşarlığı Müfettiş ve Kontrolörlerince, eş zamanlı ve müştereken yapılan ölçümlerle kontrol edilmiştir. Yine, 29.08.2006 tarihinde EPDK koordinasyonunda; depolama lisansına sahip tüm antrepo ve tanklar, İçişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ve Gümrük Müsteşarlığı görevlilerince müştereken ve eş zamanlı yapılan ölçümlerle kontrol edilmiştir.

Bilgilerine arz ederim.

M. Emin ZARARSIZ
Müsteşar

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI VE
BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI
TARİH : 13.12.2007
SAYI : 771

3/3